

av Gunnar Axén och Finn Bengtsson (M)

Taiwans/Republiken Kinas meningsfulla deltagande i FN

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sveriges regering inom EU och FN bör verka för att Taiwan/Republiken Kina ska kunna delta i och bidra till FN:s underorganisationer.

Motivering

Taiwan/Republiken Kina är en fullt fungerande demokrati med 23 miljoner invånare (2011). Landet är också en stabil ekonomi med ett omfattande välstånd. Taiwan är även en stor aktör på världshandelsmarknaden och är en världsledande tillverkare av bland annat högteknologiska varor.

Republiken har i dag fullvärdiga diplomatiska förbindelser med över 20 stater, däribland Vatikanen och större länder som Paraguay. Länder som USA har högt utvecklade inofficiella diplomatiska förbindelser med Taiwan. Taiwan har också egna inofficiella diplomatiska kontakter i en rad länder, ofta under beteckningen Taipei Mission. Det finns en egen utrikespolitik, ett eget nationellt försvar och alla politiska och ekonomiska avtal förhandlas med den demokratiskt valda regeringen i huvudstaden Taipei. Utifrån detta och utifrån Taiwans ekonomiska ställning är Taiwan en betydande aktör i såväl handel som diplomati.

Trots sin framträdande roll är Taiwan utestängt från många världsorganisationer. Sedan år 1993 har Taiwan till exempel ansökt om ett deltagande i FN och dess fackorgan varje år men utan framgång. Ansökningarna begränsas numera endast till ett fåtal av FN:s fackorgan. Republiken är särskilt angelägen om ett deltagande i Internationella civila luftfartsorganisationen, ICAO (International Civil Aviation

Organization) och Klimatkonventionen, UNFCCC (United Nations Framework Convention on Climate Change).

Klimatförändringar påverkar alla länder och måste hanteras genom partnerskap över nationsgränserna. Taiwan är på grund av sin topografi särskilt känsligt för svåra väderförhållanden och extremt regn.

För att delta i de globala ansträngningarna för att bekämpa klimatförändringar har Taiwan ansökt om ett så kallat ”meningsfullt deltagande” i UNFCCC. Taiwans Miljöskyddsmyndighet (Environmental Protection Agency, EPA) aspirerar på att delta i UNFCCC som officiell observatör, baserat på deltagandemodellen i Världshälsoförsamlingen (World Health Assembly, WHA). Dessvärre är Taiwan fortfarande utestängt från UNFCCC.

Taiwans ansökan om ett så kallat ”meningsfullt deltagande” i UNFCCC, vilket inte innebär ett fullvärdigt medlemskap, har möts med avslag. Detta till trots att ett deltagande har välkomnats av många betydande instanser och nationer, däribland USA, Nya Zeeland, Japan samt Europaparlamentet.

Taiwan är också ett viktigt nav för flygtrafiken i östra Asien. Taipeis flyginformation (Taipei Flight Information Region, FIR) tillhandahåller årligen service till 1,3 miljoner flyg och 40 miljoner passagerare. Taipei har flyglänkar till 117 städer i världen genom 181 passagerarrutter och 86 lastrutter. Varje vecka går det 150 reguljärflyg till och från Europa, 400 stycken till och från USA, 660 stycken till och från Japan, samt fler än 1200 stycken över Taiwansundet.

För att bidra till att säkerställa civil flygsäkerhet har Taiwan sökt ett aktivt deltagande i FN:s underorgan Internationella civila luftfartsorganisationen (International Civil Aviation Organization, ICAO) sedan 2009.

Taiwan blev inbjudet att som gäst delta i den 38:e ICAO-församlingen (den 24 september - den 4 oktober 2013). I samband med deltagande utfärdade EU:s höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik Catherine Ashton ett uttalande, vilket välkomnade inbjudan till Taiwan samt uttryckte förståelse för Taiwans ”praktiska deltagande i de multilaterala organisationer där dess närvaro är viktig för europeiska och globala intressen”.

Att delta i årets ICAO församling är ett viktigt steg för Taiwan. Men för att bättre kunna bidra till regional och global flygsäkerhet är det fortfarande avgörande att Taiwan bjuds in att som officiell observatör regelbundet delta i ICAO.

Före 1971 var Republiken Kina representerat i FN men genom att Folkrepubliken Kina fick plats i Förenta Nationerna har Taiwans representation och inflytande i FN och dess underorganisationer under beteckningen Republiken Kina/Taiwan blockerats tämligen effektivt av Folkrepubliken Kina.

Att Taiwan inte fullt ut kan delta på lika villkor i FN:s underorganisationer och relaterade mekanismer är problematiskt. Detta då samarbete mellan världssamfundets medlemmar krävs för att med kraft kunna arbeta med gränsöverskridande frågor såsom konflikthantering, fredsöbyggnad, handel, katastrofinsatser, klimatförändringar, pandemier, organiserad brottslighet, internationell terrorism med mera.

Detta bör ligga till grund för Sveriges utrikespolitiska linje och vi bör i internationella sammanhang arbeta för att det även skall vara EU:s gemensamma målsättning. Därför bör Sveriges regering i EU och FN verka för att Taiwan/Republiken Kina ska kunna delta i och bidra till FN:s underorganisationer och relaterade mekanismer, särskilt UNFCCC och ICAO.

Stockholm den 3 oktober

2013

Gunnar Axén (M)

Finn Bengtsson (M)